

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Sant Llorenç del Munt i l'Obac

PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LES
POBLACIONS DE SENGLAR A CATALUNYA

TEMPORADA 2021-2022

Informe per a les colles participants

PROGRAMA DE SEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE SENGLAR A CATALUNYA SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC – TEMPORADA 2021-2022

Entitats promotores del Programa de seguiment de les poblacions de senglar a Catalunya:

- Diputació de Barcelona – Oficina Tècnica de Parcs Naturals
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC). Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi

Coordinació del seguiment a Sant Llorenç del Munt i l'Obac:

Daniel Pons. Tècnic de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals. Diputació de Barcelona.

Amb la col·laboració dels guardes i resta de personal de la Xarxa de Parcs Naturals que han participat en la recollida de dades i la interlocució amb els caçadors.

Anotació de dades de les batudes als Carnets de colla senglanaire:

Colles senglanaire de Castellar del Vallès – Rellinars, La Graella, Matadepera, Pont de Vilomara “Els Llodrigons”, Sant Llorenç Savall, Sant Vicenç de Castellet i Talamanca – Navarcles – Mura.

Autors de la memòria:

Joana Colomer, Carme Rosell, Ferran Navàs i Berta Pericas, amb la col·laboració d'Anna Colomer.

MINUARTIA

Setembre de 2022

ÍNDEX

1. EL PROGRAMA DE SEGUIMENT DE SENGLAR A CATALUNYA	1
2. COLLES PARTICIPANTS I ESFORÇ DE CAÇA A SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC	3
3. NOMBRE DE CAPTURES I DENSITAT DE SENGLAR	5
4. CARACTERÍSTIQUES DELS SENGLARS CAÇATS.....	8
5. OBSERVACIONS DE CABIROLS I ALTRES UNGULATS A LES BATUDES.....	9
6. RESUM D'INDICADORS I RECOMANACIONS	11

1. EL PROGRAMA DE SEGUIMENT DE SENGLAR A CATALUNYA

El Programa de seguiment de les poblacions de senglar a Catalunya es va iniciar la temporada 1998-1999, fa **24 anys**, seguint el model implantat a la Zona Volcànica de la Garrotxa vuit anys abans. Actualment integra **22 observatoris** (Figura 1).

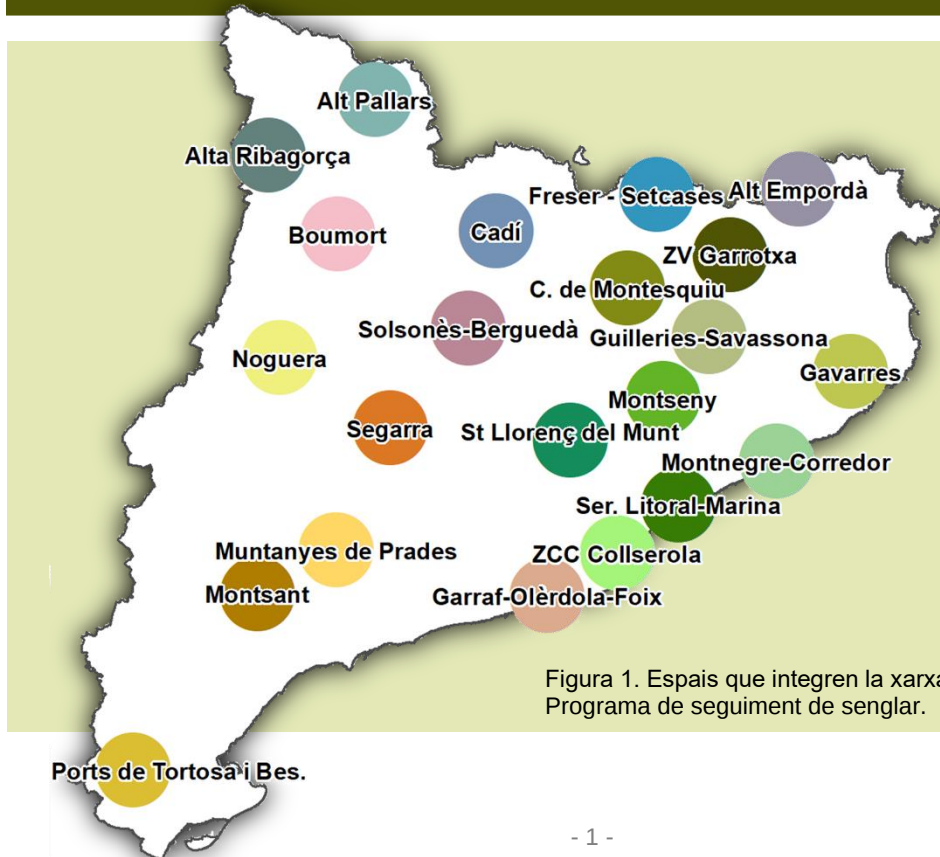
Sant Llorenç de Munt i l'Obac fou un dels espais pioners i es va incorporar al seguiment des de la seva primera edició, l'any 1998.

En cada observatori s'hi analitza l'evolució de les poblacions de senglar a partir de dades individualitzades de totes les batudes fetes durant el període hàbil de caça. El seguiment és possible gràcies a la col·laboració de colles de caçadors d'arreu del país, que faciliten les dades necessàries. En tots els espais s'aplica la mateixa metodologia. Així es disposa d'un registre comparable de l'evolució de les poblacions de senglar –i de la seva caça– i es poden definir les mesures de gestió més adequades a cada situació. La descripció de mètodes i els resultats globals del Programa es poden consultar a l'informe anual que es troba a la web del DACC i a la web www.senglar.cat.

L'augment de les poblacions de senglar a Catalunya, com arreu d'Europa, justifica la necessitat de disposar d'un seguiment acurat i a llarg termini en llocs representatius de diferents paisatges del país. Actualment, **l'objectiu de gestió de senglar es centra en aconseguir controlar la seva expansió i els danys que comporta** a l'agricultura, accidents en carreteres i presència en zones urbanes, entre altres. En el context de la prevenció de la Pesta Porcina Africana, la Comissió Europea també ha recomanat aplicar mesures per controlar les poblacions de senglar a Europa.

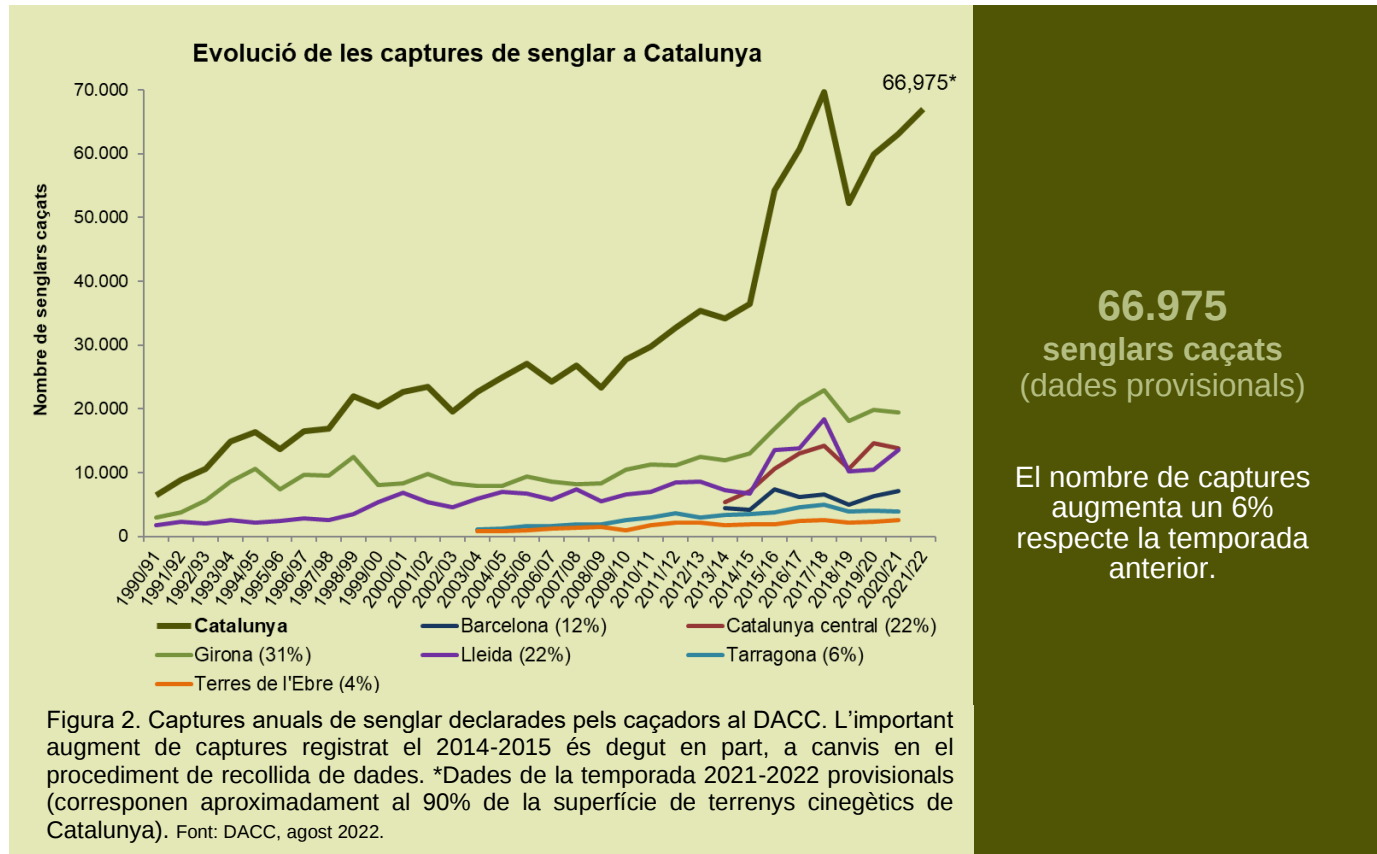
La cooperació de caçadors, tècnics i administracions en el marc del Programa de seguiment de senglar és clau per poder definir i aplicar les millors pràctiques de gestió d'aquesta espècie.

Espais del Programa de seguiment de senglar

La Figura 2 mostra l'evolució en les captures de senglar a Catalunya segons la memòria anual d'activitats cinegètiques del DACC. En aquesta memòria s'inclouen les captures realitzades durant el període hàbil en Àrees Privades de Caça, Reserves Nacionals de Caça i Zones de Caça Controlada, així com les captures efectuades a l'estiu i notificades mitjançant el formulari web de comunicacions de caceres per danys a l'agricultura.

La temporada 2021-2022 el nombre de senglars caçats a Catalunya ha augmentat un 6% respecte la temporada anterior, tot i que encara falten dades del 10% de terrenys cinegètics (les dades per demarcacions no estan disponibles encara per a aquest període; al gràfic es faciliten les de la temporada anterior).

La col·laboració de les colles senglanaires en l'anotació de les dades és essencial per portar a terme el seguiment. La seva constància en la participació dona una gran fiabilitat als resultats obtinguts.

2. COLLES PARTICIPANTS I ESFORÇ DE CAÇA A SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

A la temporada 2021-2022 **han participat en el seguiment 7 colles de caçadors** omplint els quaderns de batudes (Taula 1), les mateixes que en la temporada anterior.

Taula 1. Colles participants a Sant Llorenç del Munt i l'Obac durant la temporada 2021-2022.

Castellar del Vallès	Rellinars	Talamanca-Navarcles-Mura
Matadepera	Sant Llorenç Savall	
Pont de Vilomara "Els Llodrigons"	Sant Vicenç de Castellet	

La Taula 2 mostra una síntesi de les dades referents a l'activitat cinegètica. L'evolució de les batudes per superfície i del nombre de caçadors participants en cada cacera a Sant Llorenç del Munt i l'Obac es mostren a les Figures 3 i 4. La Figura 5 mostra la distribució mensual de les batudes al llarg de la present temporada.

Amb l'objectiu d'estandarditzar el sistema de càlcul i que els indicadors de seguiment siguin comparables amb altres temporades i zones, s'analitzen només les batudes fetes durant el període hàbil.

Taula 2. Superfície cinegètica i esforç de caça a Sant Llorenç del Munt i l'Obac en la temporada 2021-2022.

Superfície de terrenys cinegètics	22.397 ha
Àrees cinegètiques	9 APC i ZCC de Sant Llorenç
Període hàbil de caça	5-set-2021 a 27-mar-2022 (ARP/905/2021, de 29 de març)
Total de batudes anotades	145
Batudes per superfície	0,6 batudes/km ²
Batudes per colla	21 batudes/colla
Mitjana de caçadors participants en cada batuda	21 (mín. 6 - màx. 47)
Mitjana de gossos utilitzats en cada batuda	25 (mín. 6 - màx. 100)

Evolució de les batudes per unitat de superfície

Figura 3. Evolució del nombre de batudes per km² a Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

0,6

Batudes/km²

La pressió de caça es manté estable respecte la temporada anterior.

Evolució de la participació en les batudes

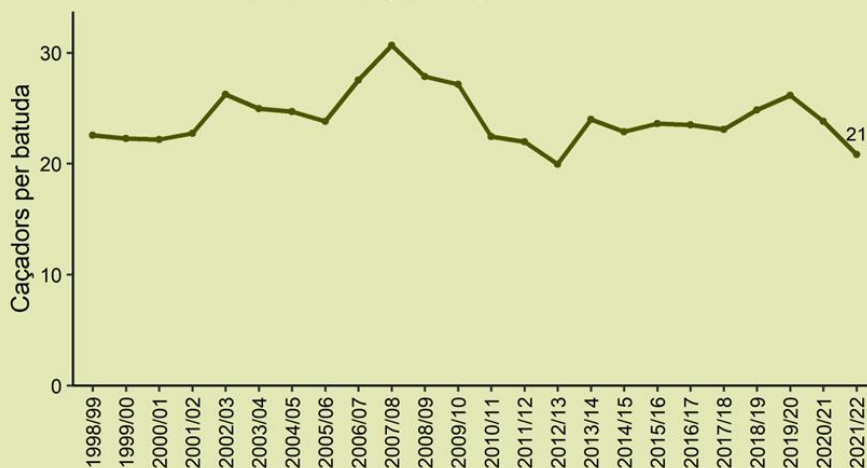

Figura 4. Evolució del nombre de caçadors per batuda a Sant Llorenç del Munt i l'Obac.

21

Caçadors/batuda

Segon valor més baix de tot el període de seguiment.

Distribució mensual del nombre de batudes

Temporada 2021-2022

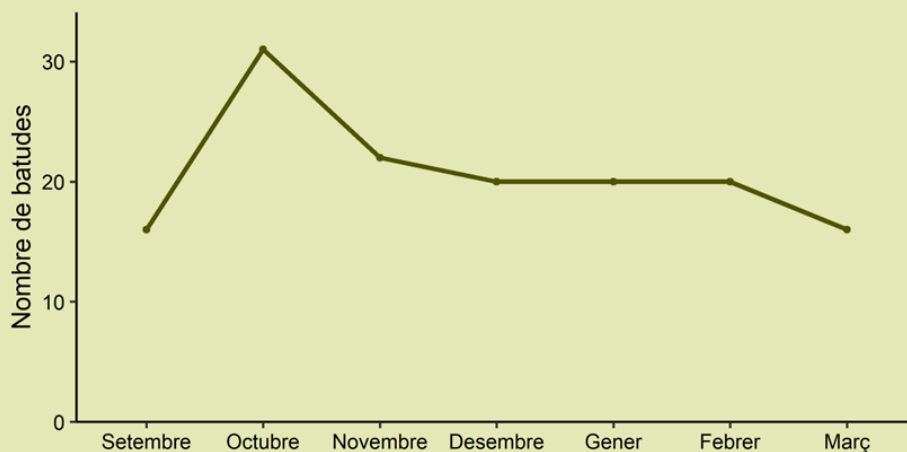

Figura 5. Batudes mensuals realitzades a Sant Llorenç del Munt i l'Obac la temporada 2021-2022.

21

Batudes/mes

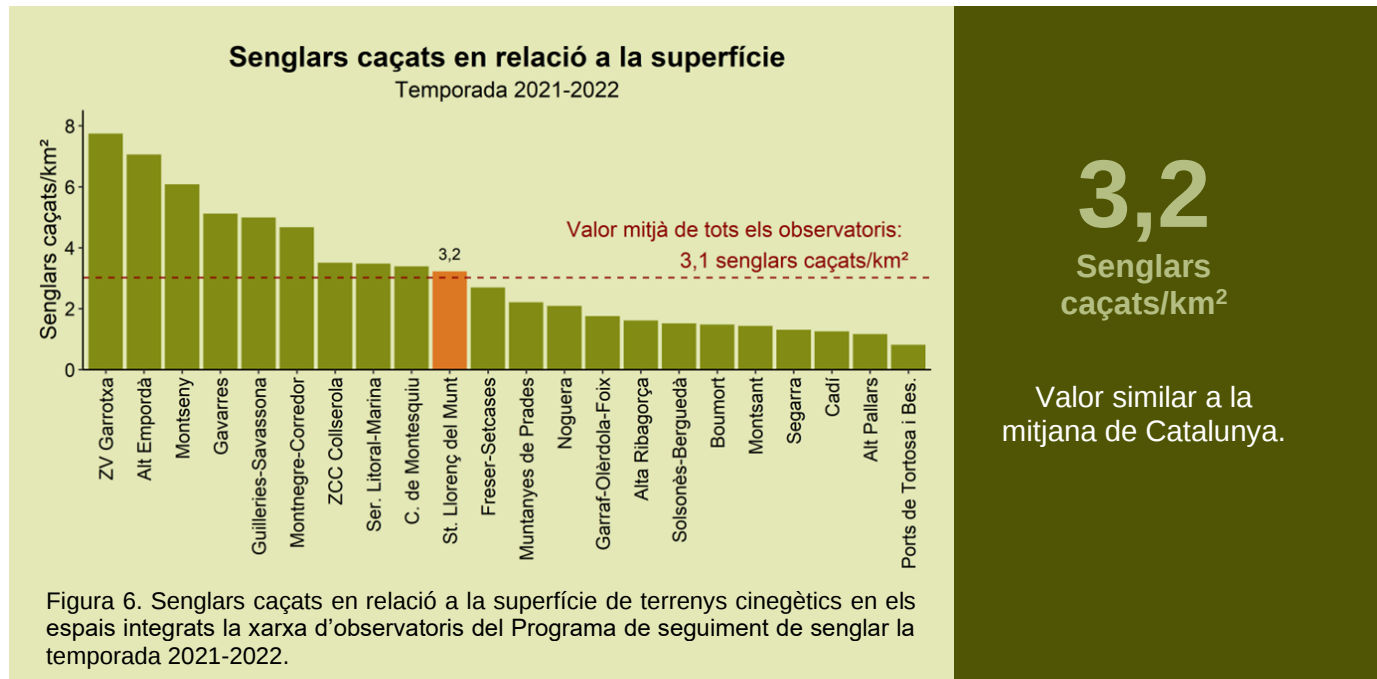
(setembre-març)

L'activitat cinegètica és força estable al llarg de tota la temporada, excepte el mes d'octubre, amb un notable increment.

3. NOMBRE DE CAPTURES I DENSITAT DE SENGLAR

3.1 Senglars caçats en relació a la superfície de terrenys cinegètics i efectivitat de caça

Durant la temporada 2021-2022, a **Sant Llorenç del Munt i l'Obac s'han caçat 721 senglars**, una mitjana de 5,0 senglars caçats per batuda i **3,2 senglars caçats/km²** de terrenys cinegètics (Figura 6). S'han caçat el 55% dels senglars observats a les batudes, efectivitat de caça superior a la mitjana dels darrers cinc anys de seguiment que és del 45%.

3.2 Densitat de la població de senglar

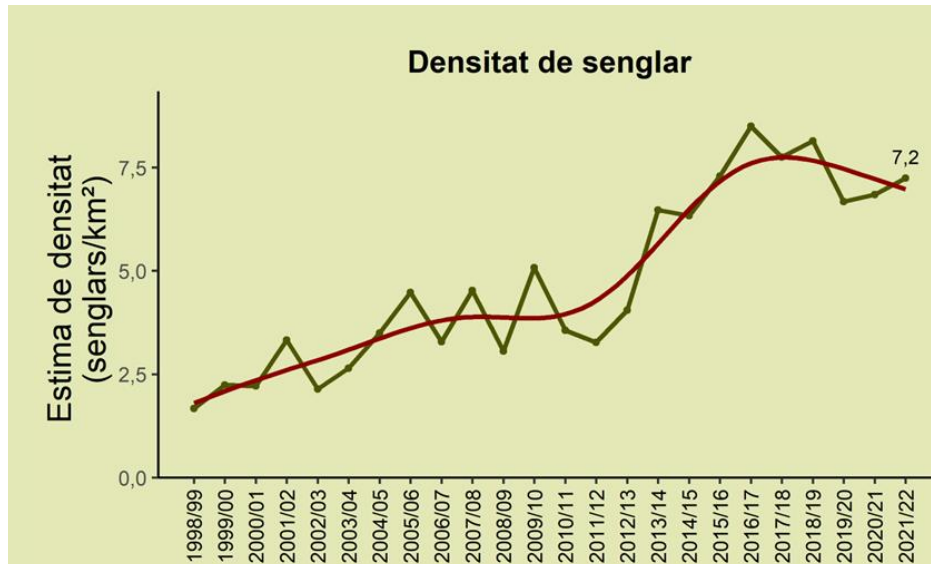
L'estima de densitat és de 7,2 individus/km² (Figura 7). Es tracta d'una densitat moderada en comparació amb les més altes registrades a Girona i nord de Barcelona (veure Figura 8).

Segons l'indicador de densitat, que considera el nombre de captures en relació a les batudes realitzades i la superfície de terrenys cinegètics, **la densitat es manté estable respecte la temporada anterior** (Taula 4).

En el conjunt de Catalunya les poblacions de senglar augmenten de mitjana un 15% respecte l'any anterior, si bé amb increments molt més importants al sector nord-est del país. L'excepcional anyada d'aglà de la tardor de 2020 que va aportar una gran disponibilitat d'aliment al senglar, i el conseqüent augment de productivitat de les seves poblacions, és la principal causa que explica el fort augment de poblacions en aquestes zones. Per altra banda, a les comarques de Lleida i Tarragona, amb menys superfície de boscos productors de fruits forestals i més sequera, les densitats de senglar es mantenen majoritàriament estables i en alguns casos amb lleugeres disminucions.

Les màximes densitats de senglar a Catalunya, entre 12 i 17 individus/km², es mantenen al quadrant nord-est del país, concretament a Alt Empordà, la Garrotxa, les Guàrdies, el Montseny, i sectors de serralades prelitorals, com el Montnegre i el Corredor, les Gavarres o la ZCC de Collserola. Es tracta de zones amb elevada pluviometria i grans superfícies de boscos productors de fruits forestals (alzines, roures, castanyers i faigs) i de conreus de

regadiu, tots ells factors que afavoreixen una alta disponibilitat d'aliment. Amb densitats intermèdies, d'entre 6 i 10 individus/km² es troben els espais de les Serralades Litoral i de Marina, Castell de Montesquiu, Sant Llorenç del Munt, i Freser-Setcases. Entre 3 i 6 individus/km² s'hi troben Garraf-Olèrdola-Foix, Solsonès-Berguedà, Boumort, la Noguera, l'Alta Ribagorça, i els observatoris de Tarragona (Montsant i Muntanyes de Prades). Les densitats més baixes, inferiors a 3 individus/km², es troben al Cadí, l'Alt Pallars, la Segarra i els Ports de Tortosa on l'hàbitat és menys favorable.

7,2
Senglars/km²

La densitat de senglar a Sant Llorenç del Munt i l'Obac mostra una tendència a estabilitzar-se durant les darreres temporades.

Figura 7. Evolució de l'estima de densitat al Montseny. La línia vermella representa la tendència global al llarg del seguiment segons un model GAM (Model Additiu Generalitzat).

Estima de densitat de senglar a la xarxa d'observatoris del Programa de seguiment

Figura 8. Densitats de senglar estimades a la xarxa d'observatoris del Programa de seguiment de senglar durant la temporada 2021-2022 (en gris es mostra la superfície inclosa en cadascun d'ells).

3.3 Dades complementàries sobre mortalitat de senglar i altres ungulats

Tot i que l'anàlisi de dades del seguiment es centra en les batudes realitzades durant el període hàbil de caça, als quaderns de batudes les colles també anoten les que es porten a terme per reduir danys a l'agricultura durant l'estiu o amb autorització excepcional. A St. Llorenç del Munt i l'Obac no s'han enregistrat batudes fora del període hàbil durant l'any 2021.

No s'han registrat captures de senglars amb altres mètodes diferents de la batuda. No s'han enregistrat dades de senglars o altres ungulats morts per causes diferents de la caça.

Recordeu d'anotar a les fitxes del final dels quaderns totes les dades de senglars, cabirols o altres ungulats que es trobin morts, sigui atropellats, ofegats o per causa desconeguda.

Important

Degut a l'alerta per Pesta Porcina Africana a Europa (cap cas a Catalunya)

Si trobeu un senglar mort per causa desconeguda, no el toqueu i aviseu a

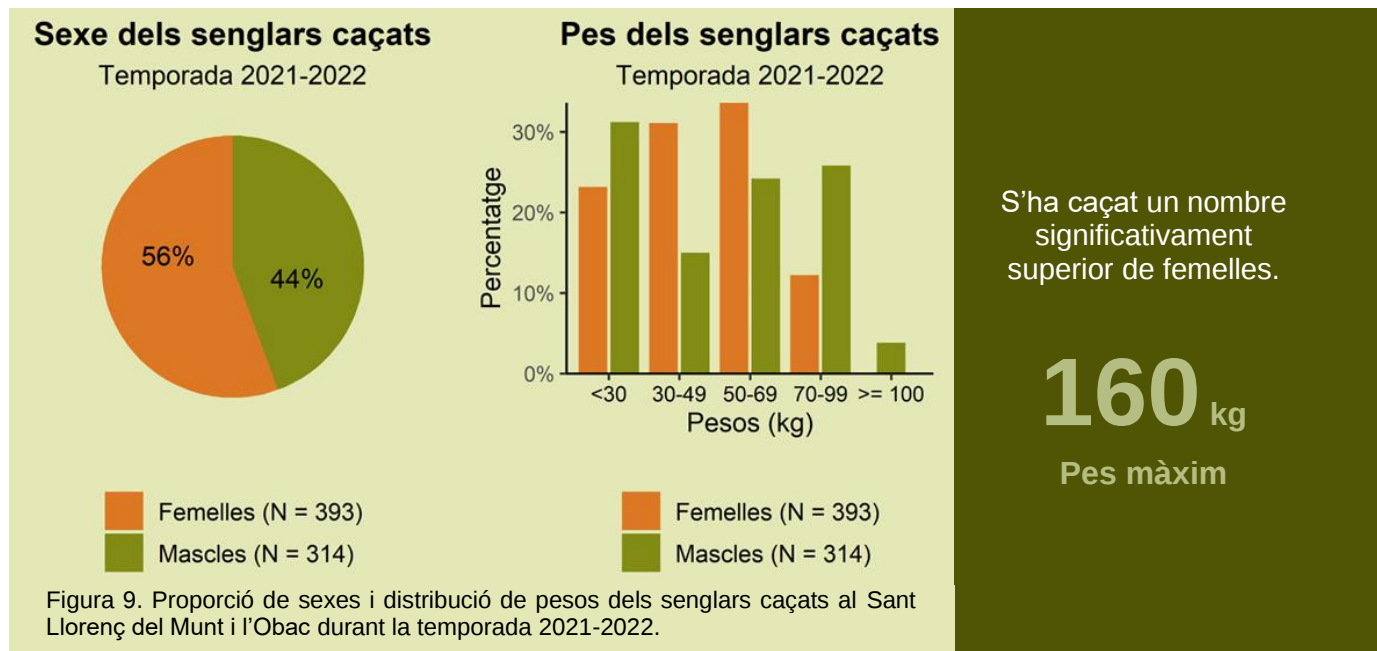
Agents Rurals – Tel 93 561 70 00

4. CARACTERÍSTIQUES DELS SENGLARS CAÇATS

4.1 Sexe i pes

Aquesta temporada, igual que en anteriors temporades, s'ha caçat un nombre superior de femelles (Figura 9) que de mascles. S'observen diferències estadísticament significatives respecte la proporció esperada de captures d'ambdós sexes, que és d'un mascle per cada femella.

En conjunt, el 51% dels senglars caçats pesaven menys de 50 kg i el 20% superaven els 70 kg (Figura 9). S'han caçat 12 senglars, tots ells mascles, de pes igual o superior a 100 kg. **El pes màxim dels senglars caçats enguany a Sant Llorenç del Munt i l'Obac ha estat el d'un mascle de 160 kg.**

4.2 Observacions de porcs vietnamites i senglars encreuats

En alguns espais de la xarxa d'observatoris del Programa de seguiment de senglar s'enregistren porcs vietnamites i/o senglars encreuats amb porcs domèstics (vietnamites o d'altres races). Aquest no ha estat el cas de Sant Llorenç del Munt i l'Obac on, a diferència de la temporada anterior, no s'ha anotat cap observació.

L'encreuament amb porcs no és gens desitjable, ja que contribueix a augmentar la productivitat de les poblacions de senglar i agreujar els problemes. Cal capturar els porcs i els individus encreuats el més aviat possible, per evitar la presència d'aquests animals al medi natural, i contribuir a la reducció de conflictes. **La Resolució de Vedes autoritza als caçadors a capturar porcs domèstics ensalvatgits i individus encreuats amb senglar** (amb clapes al pelatge o altres característiques que ho evidencien). És important anotar la seva captura o observació als quaderns de batudes.

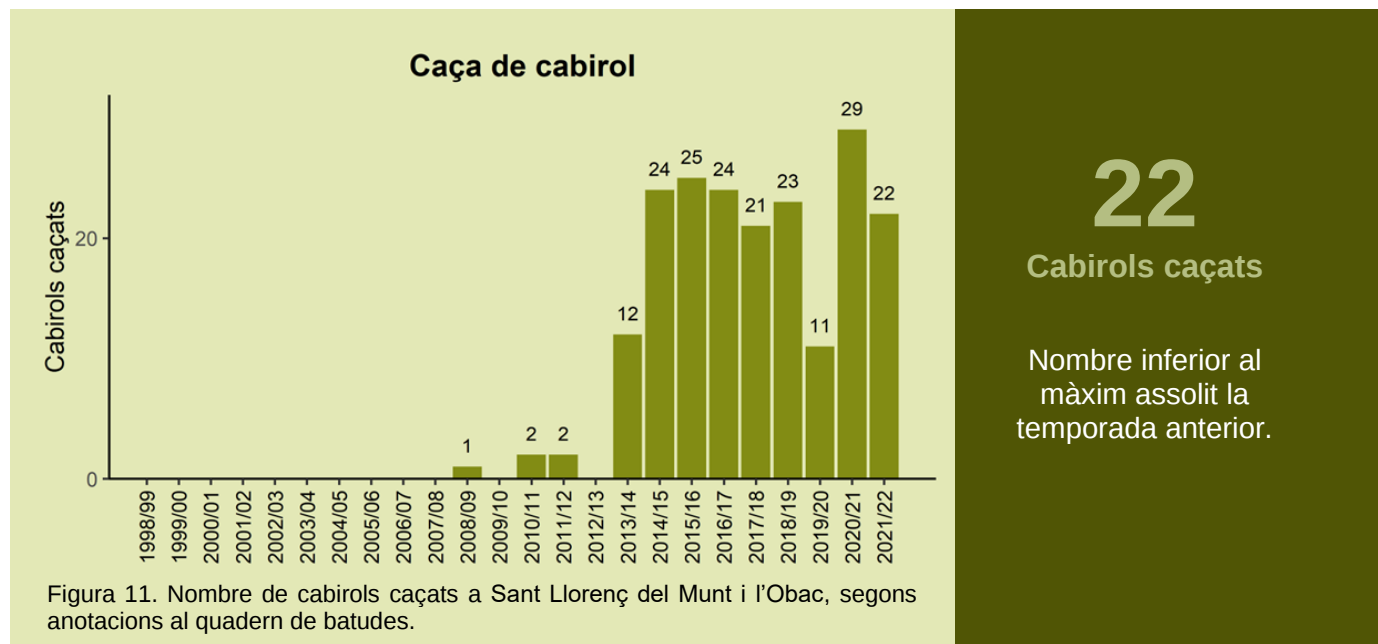
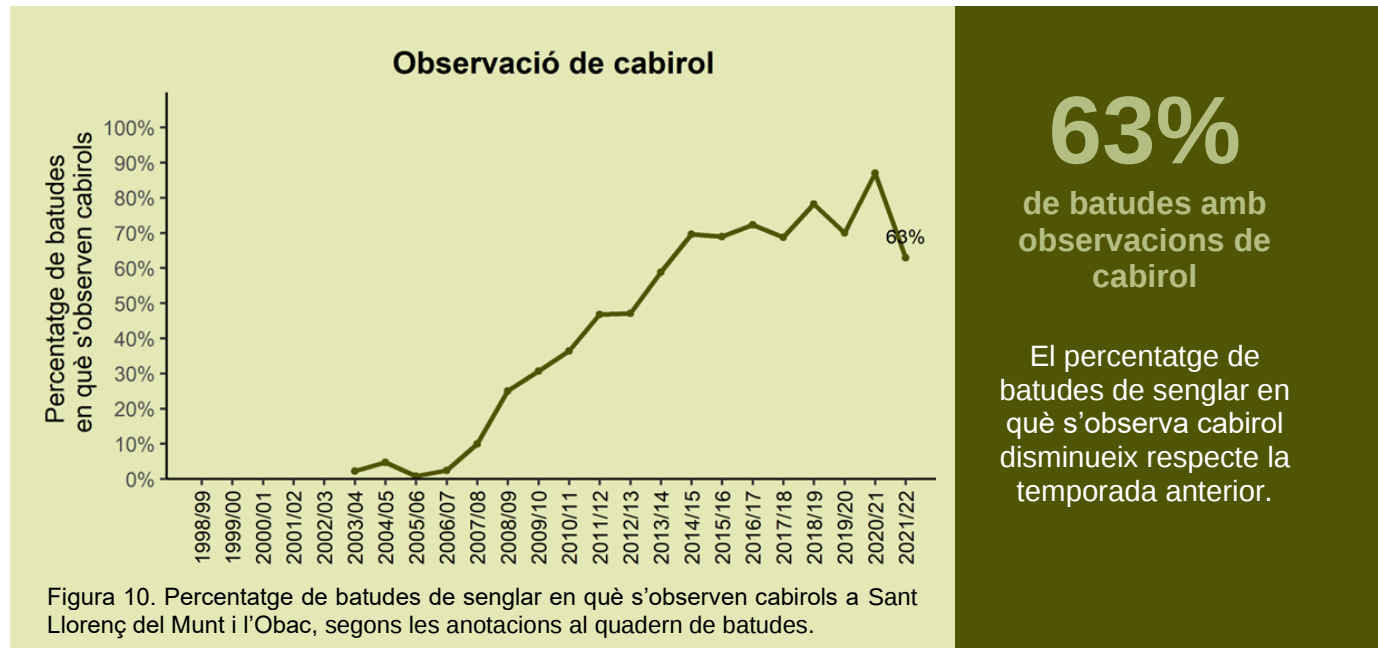
Des de l'any 2019 el porc vietnamita està inclòs al 'Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores' i per tant en queda prohibida la seva possessió, transport, tràfic o comerç d'exemplars vius, i s'estableixen una sèrie de controls per a la seva tinença. És important informar i sensibilitzar a les persones que tenen porc vietnamites com a mascota per tal que compleixin la normativa i evitar el seu alliberament a la natura, així com als responsables de granges o nuclis zoològics, per a que garanteixin un tancament efectiu que eviti que porcs i senglars puguin entrar en contacte

5. OBSERVACIONS DE CABIROLS I ALTRES UNGULATS A LES BATUDES

Aquesta temporada s'ha observat cabirol (*Capreolus capreolus*) en 73 batudes (Taula 3 i Figura 10).

Les captures de cabirol a les batudes s'anoten des de la temporada 2008-2009 i aquesta temporada s'han caçat 22 cabirols (Figura 11). Aquestes dades no inclouen els que s'hagin caçat durant la primavera i estiu quan només es permet la caça de mascles.

El pes dels cabirols caçats es situa entre els 21 i els 30 kg i el 70% són femelles.

Taula 3. Altres ungulats detectats a les batudes de senglar a Sant Llorenç del Munt i l'Obac durant la temporada 2021-2022.

Espècie	Batudes amb observacions		Mitjana d'individus observats per batuda ²
	Nombre	Percentatge ¹	
Cabirol	73	63%	4,8

¹ Percentatge respecte el nombre total de batudes anotades als quaderns.

² Mitjana calculada tenint en compte només aquelles batudes on s'han realitzat observacions de l'espècie.

6. RESUM D'INDICADORS I RECOMANACIONS

Sant Llorenç del Munt i l'Obac mostra una densitat de senglar moderada respecte altres observatoris inclosos al Programa de seguiment (Taula 4, indicadors de seguiment) i presenta una certa tendència a estabilitzar-se. La pressió de caça es manté estable respecte la temporada anterior.

Taula 4. Resultats dels indicadors de seguiment obtinguts a Sant Llorenç del Munt i l'Obac, i el valor global dels observatoris del Programa de seguiment de senglar a Catalunya per a la temporada 2021-2022.

		Sant Llorenç del Munt i l'Obac	Global observatoris PSS
Activitat cinegètica	1. Batudes realitzades per unitat de superfície (km ²)	0,6	0,9
	2. Caçadors participants a les batudes	21	21
	3. Gossos participants a les batudes	25	24
	4. Efectivitat de caça: proporció dels senglars caçats en relació al total d'observats	55%	39%
Senglars capturats	5. Senglars caçats per batuda	5	3,8
	6. Senglars caçats per unitat de superfície (km ²)	3,2	3,1
Densitat de població	7. Variació índex de densitat relativa respecte temporada anterior	0%	15%
	8. Estima de densitat de senglar (individus /km ²)	7,2	Mín.: 2,1 (la Segarra) Màx.: 17,5 (Alt Empordà)
Sexe i pes dels senglars capturats	9. Proporció de sexes (M:F) de senglars caçats	0,8:1	0,9:1
	10. Distribució de pesos: % de femelles que superen els 30kg (efectiu reproductor)	73%	67%

Les recomanacions per a temporada 2022-2023 són les següents:

- **Cal seguir aplicant mesures per reduir -o estabilitzar- la densitat de senglar, mantenint la pressió de caça, augmentant l'efectivitat de les batudes i aplicant altres mesures on sigui necessari.** En general les poblacions poden tenir un potencial de creixement moderat aquest any, ja que la producció de fruits forestals la tardor de 2021 va ser mitjana o baixa en funció de la zona; a més, les sequeres pronunciades que moltes zones han patit en podrien limitar l'augment. La col·laboració dels caçadors és un factor clau pel control d'aquesta espècie que no té predadors naturals (el llop té efectius massa escassos per controlar tants senglars).
- **La reducció de l'excés de densitat és necessària per controlar els notables problemes que genera el senglar,** especialment els derivats dels accidents a les carreteres i dels danys als conreus, que generen importants impactes econòmics i conflictivitat social.
- **L'alta densitat també comporta riscos sanitaris. Per prevenir la Pesta Porcina Africana la Comissió Europea ha recomanat aplicar estratègies per controlar les poblacions de senglar.** Actualment la PPA afecta 11 països europeus, i s'ha aconseguit erradicar en dos més: Bèlgica i la República Txeca. A Catalunya cal estar alerta per detectar si aparegués algun cas. **Si es troba algun senglar mort sense causa aparent, no el toqueu i truqueu el més ràpid possible a Agents Rurals.** Igualment, cal aplicar bones pràctiques en la manipulació de la carn de caça, ja que augmenten els casos de triquinel·losi, tuberculosi i altres malalties.
- **No doneu mengeu als senglars, sota cap circumstància.** Està prohibit i a més, la concentració de senglars als llocs on se'ls aporta aliment afavoreix la transmissió de malalties.
- **Per prevenir danys de senglar recordeu que està disponible la [Guia de Mesures per reduir els danys causats per mamífers de la fauna salvatge](#)** on hi ha informació sobre les mesures que es poden aplicar en diferents situacions.
- Per a més informació consulteu la resolució ACC/821/2022, de 22 de març, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2022-2023 en tot el territori de Catalunya i recordeu:
 - El període hàbil per a la caça del porc senglar és el comprès entre el **4 de setembre de 2022 i el 26 de març de 2023** (ambdós inclosos).
 - **La caça del porc vietnamita ensalvatgit i els híbrids d'aquests amb senglar està autoritzada**, tant durant les batudes en període hàbil com en l'exercici de les autoritzacions excepcionals per danys. Des del 2019 aquesta espècie està inclosa al 'Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores' i per tant en queda prohibida la seva possessió.

Totes les dades del Programa de Seguiment de Senglar a Catalunya, així com altra informació rellevant sobre l'espècie, la trobareu a la nova web: www.senglar.cat

Moltes gràcies un any més per la vostra col·laboració, i bona cacera.